

HỌC PHẦN 4

TƯ DUY THỜI ĐẠI SỐ

Tương tác số

∞ Meta

Tư duy thời đại số

Ranh giới và sự tôn trọng

Nguồn: Tài nguyên học tập này được lưu trữ bởi Meta và hiện tại bao gồm các nguồn tài liệu được rút ra từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông, thuộc Trung tâm Internet & Xã hội Berkman Klein của Đại học Harvard theo giấy phép Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Tài nguyên này có thể được sử dụng, kể cả sao chép và tạo ra các tác phẩm tái sinh với mục đích thương mại hoặc phi thương mại với điều kiện cần dẫn nguồn từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông và tuân thủ theo các điều khoản khác của giấy phép, và chia sẻ bất kỳ tác phẩm nào khác theo các điều khoản tương tự.

Thấu hiểu và chia sẻ cảm xúc với mọi người

**Bạn thấy tình huống nào khó thảo luận nhất?
Tại sao?**

Các tình huống có điểm chung gì?

**Làm cách nào để các bạn có thể tự bảo vệ
mình khỏi các hình thức xâm phạm quyền
riêng tư khác?**

**Làm cách nào để giải quyết/xử lý từng tình
huống đó nếu bạn gặp phải?**

**Bạn thấy tình huống nào dễ thảo luận nhất?
Tại sao?**

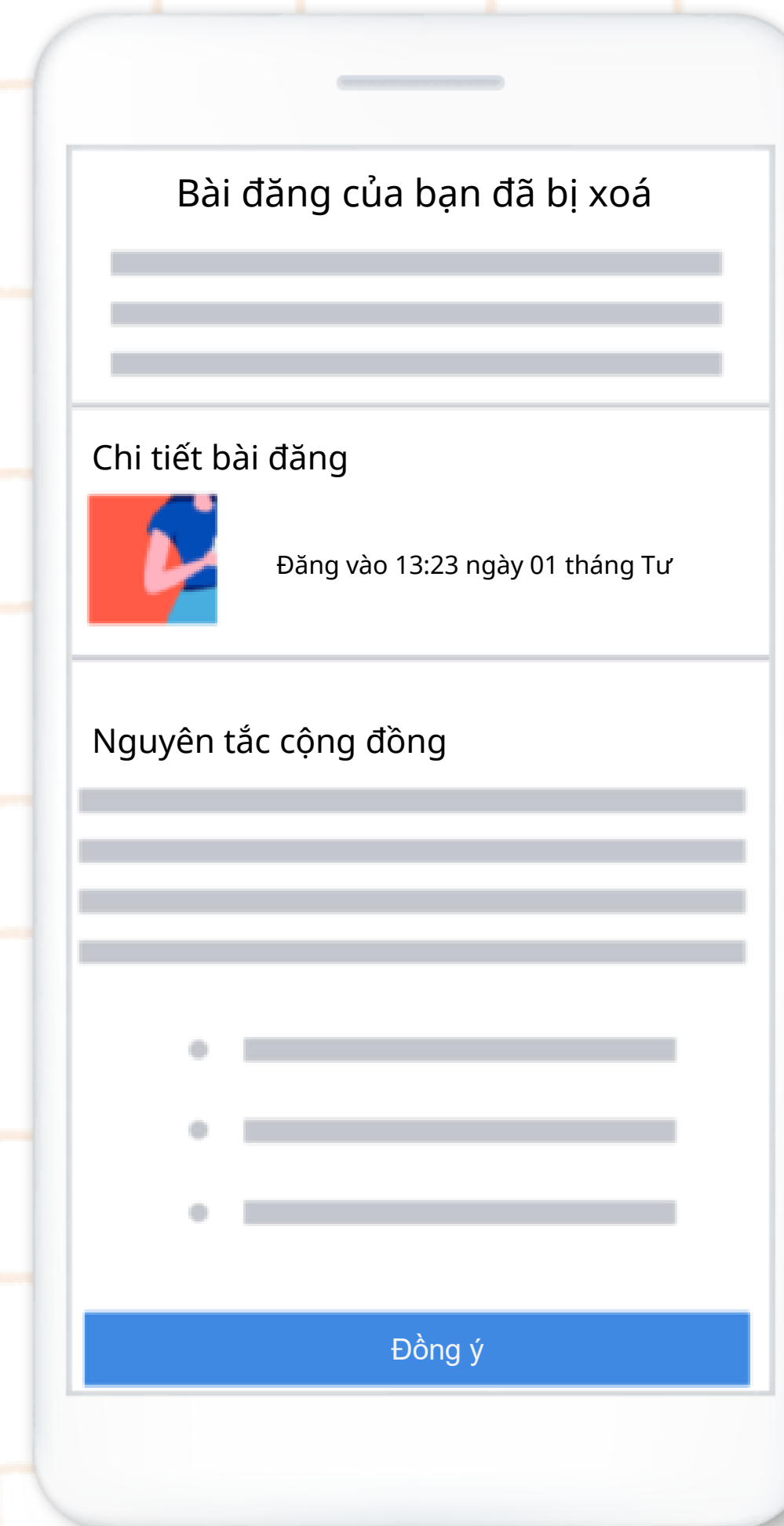
Theo dõi

Hợp pháp

Bất hợp pháp

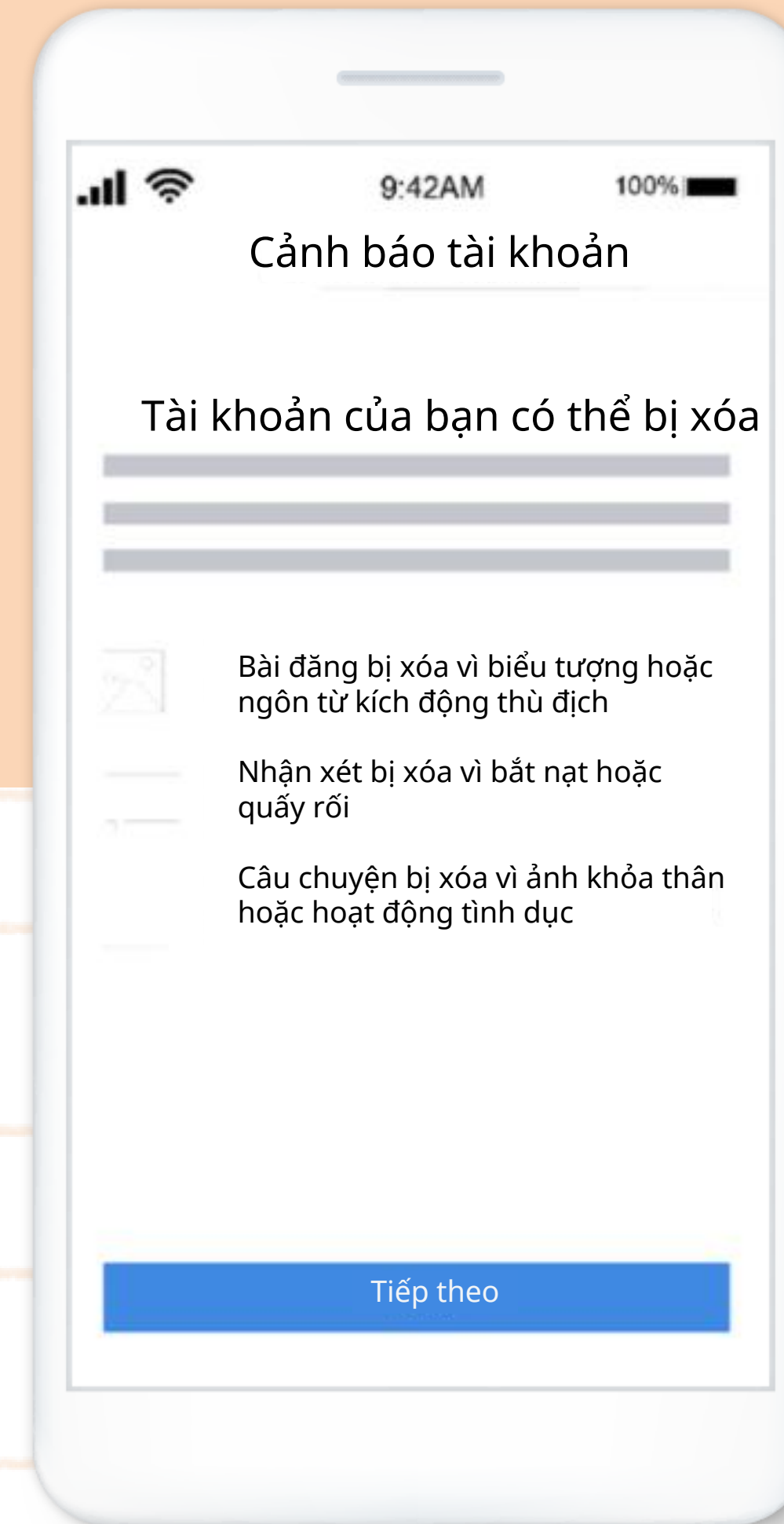
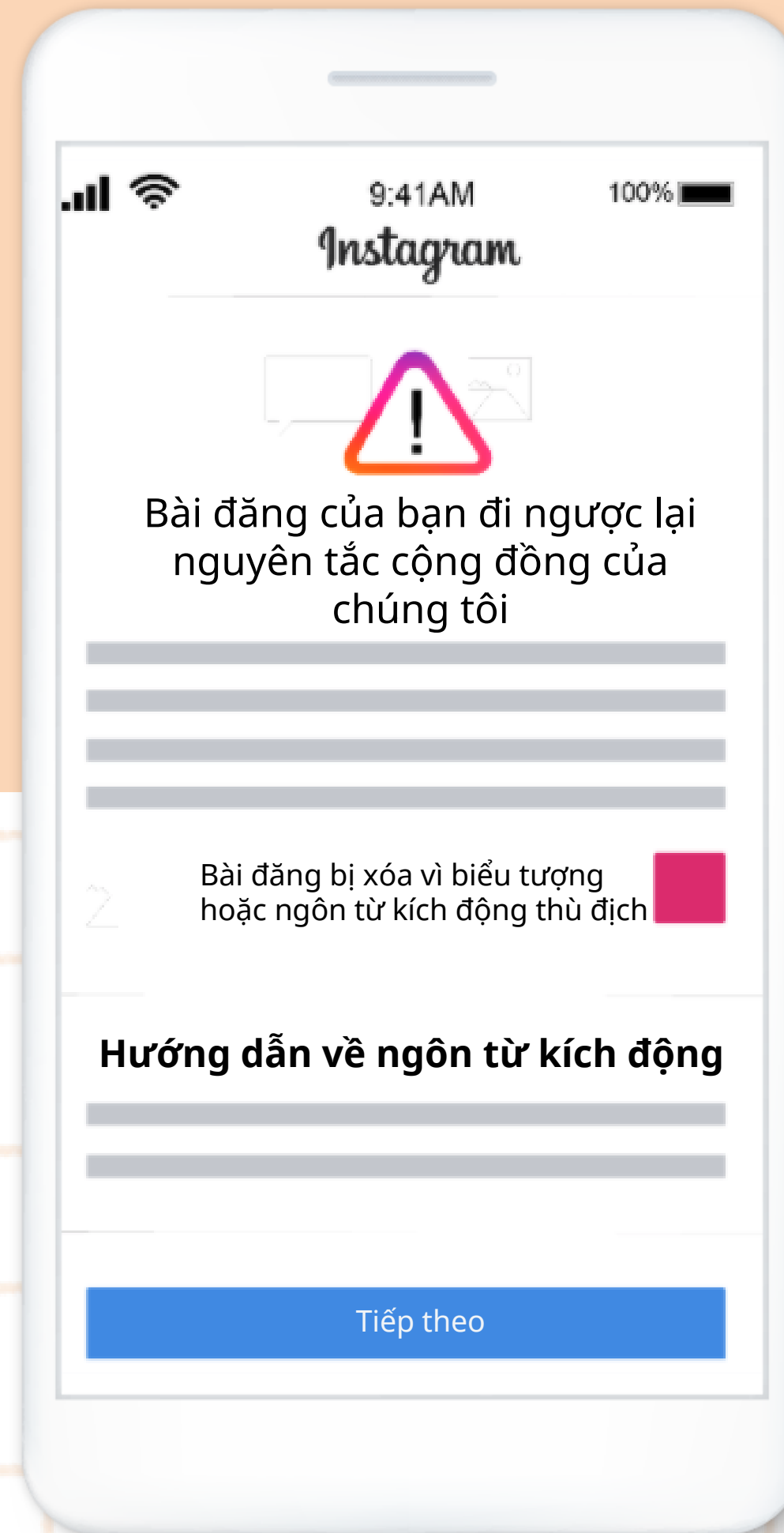
Tiêu chuẩn/Nguyên tắc cộng đồng

- Tôn trọng các thành viên khác của cộng đồng
- Đăng ảnh và video phù hợp với nhiều đối tượng
- Chỉ chia sẻ hình ảnh và video bạn đã chụp hoặc có quyền chia sẻ
- Tuân thủ luật pháp
- Cẩn thận khi đăng các sự kiện chứa thông tin quan trọng và riêng tư
- Duy trì môi trường tích cực bằng cách không khích lệ các hành vi tự gây thương tích

Gỡ bỏ

Tìm hiểu thêm về Điều khoản và chính sách của Meta tại đây:

<http://www.facebook.com/policies>

Hoạt động thực hành

Tình huống #1

Bạn có nhớ tình huống khi giới hạn của bạn **không được tôn trọng không?**

Bạn mong muốn người khác **cư xử** như thế nào?

Hoạt động thực hành

Tình huống

#2

Bạn có nhớ tình huống khi giới hạn của bạn **được tôn trọng không?**

Bạn có thấy người khác thể hiện **sự tôn trọng và lòng tốt với bạn không?**

Hoạt động vận dụng

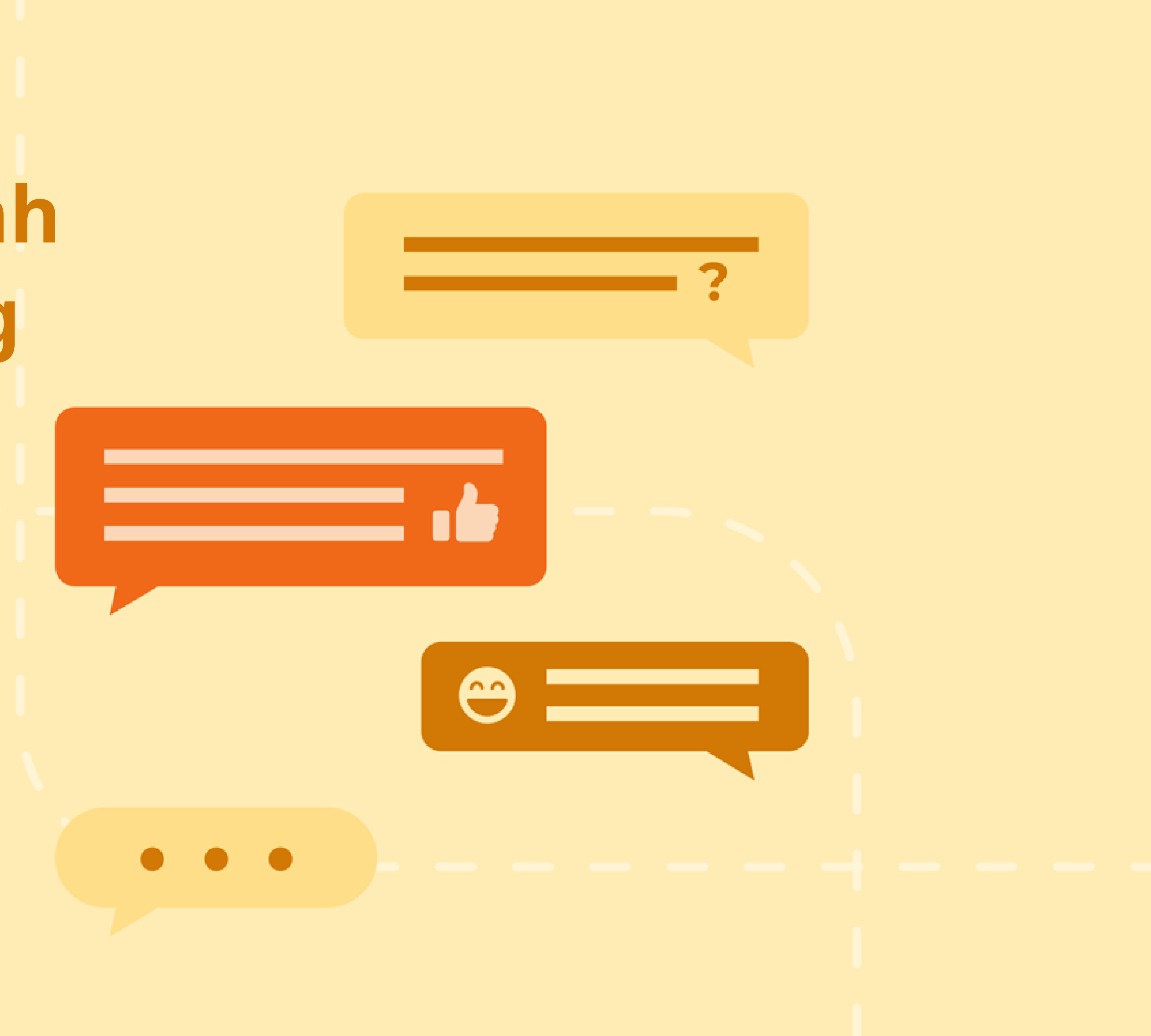
Tình huống

Khi đang lướt mạng xã hội thì Trang phát hiện ra rằng Linh – một người bạn học cùng trường, đã chụp lên ảnh cô và đăng lên mạng xã hội kèm theo hashtag #haha #nhungigbankhongnenmac #outfitxau (nội dung hashtag: haha, những gì bạn không nên mặc, outfit xấu). Và tất nhiên, Trang cảm thấy rất tức giận.

Theo bạn

Chuyện gì có thể xảy ra khi Linh đăng hình ảnh như vậy?
Trang nên cư xử như thế nào?
Linh nên cư xử như thế nào sau chuyện này?

Mối quan hệ lành mạnh trên môi trường mạng

Nguồn: Tài nguyên học tập này được lưu trữ bởi Meta và hiện tại bao gồm các nguồn tài liệu được rút ra từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông, thuộc Trung tâm Internet & Xã hội Berkman Klein của Đại học Harvard theo giấy phép Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Tài nguyên này có thể được sử dụng, kể cả sao chép và tạo ra các tác phẩm tái sinh với mục đích thương mại hoặc phi thương mại với điều kiện cần dẫn nguồn từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông và tuân thủ theo các điều khoản khác của giấy phép, và chia sẻ bất kỳ tác phẩm nào khác theo các điều khoản tương tự.

Từ vựng về mối quan hệ

Ai biết ý nghĩa của những từ này?

Người ngoài cuộc

Người bệnh vực

Người ngoài cuộc

Là người
quan sát các hành động
đang diễn ra.

Người bên vực

Là người
phản ứng lại một cách
tích cực.

Mối quan hệ LÀ GÌ?

Bạn bè

Người yêu

Bạn cùng trường

Thành viên câu lạc bộ

Mô tả một mối quan hệ lành mạnh

**Bạn làm gì để hỗ trợ người
mà bạn đang có mối quan hệ
lành mạnh với họ?**

Mối quan hệ của bạn với công nghệ

Bạn sử dụng công nghệ để tương tác với ai?

Bạn sử dụng dịch vụ, trang web hoặc nền tảng nào để tương tác với mọi người?

Internet và các công nghệ di động (như máy tính bảng hoặc điện thoại di động) đã mang lại cơ hội cho bạn hoặc duy trì các mối quan hệ lành mạnh như thế nào?

Internet và công nghệ di động đặt ra những thử thách nào đối với việc tạo/duy trì mối quan hệ lành mạnh?

Bạn đã từng chứng kiến bất kỳ biến cố nào trong tình bạn do các nội dung đăng lên mạng gây ra chưa?

Nhắn tin quá đà LÀ GÌ?

Nhắn tin quá đà LÀ GÌ?

Là khi ai đó gửi nhiều tin nhắn cho người khác đến mức khiến người kia cảm thấy quá tải.

Công nghệ và các mối quan hệ

Nguồn: Tài nguyên học tập này được lưu trữ bởi Meta và hiện tại bao gồm các nguồn tài liệu được rút ra từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông, thuộc Trung tâm Internet & Xã hội Berkman Klein của Đại học Harvard theo giấy phép Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Tài nguyên này có thể được sử dụng, kể cả sao chép và tạo ra các tác phẩm tái sinh với mục đích thương mại hoặc phi thương mại với điều kiện cần dẫn nguồn từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông và tuân thủ theo các điều khoản khác của giấy phép, và chia sẻ bất kỳ tác phẩm nào khác theo các điều khoản tương tự.

Công nghệ và các mối quan hệ

Tốt

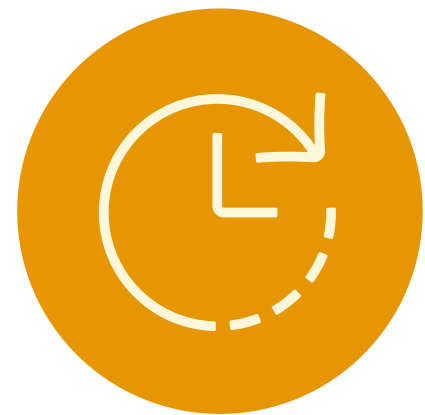
Xấu

Hành vi này có LÀNH MẠNH KHÔNG?

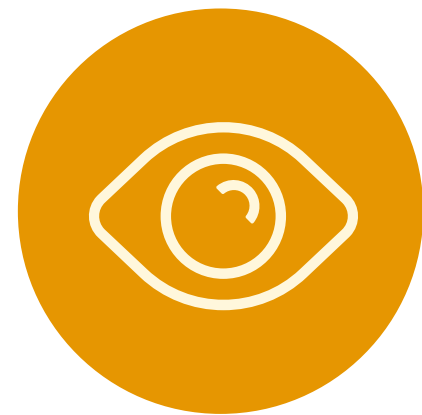

Hành vi này có lành mạnh không?

Nhắn tin cho người yêu 24/7

Đọc tin nhắn văn bản của bạn bè khi họ chưa đồng ý

Đăng bình luận khiếm nhã về bài viết trên mạng xã hội của ai đó

Công khai nói về cuộc tranh luận của bạn với bạn bè trên một nền tảng mạng xã hội

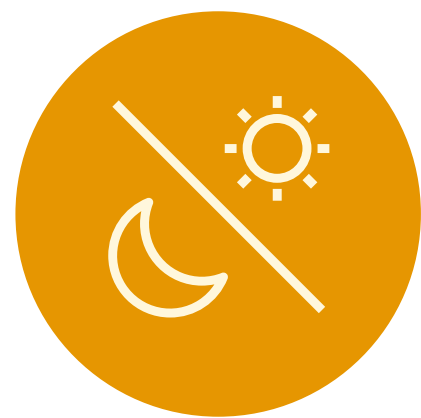

Trao đổi mật khẩu mạng xã hội

Trò chuyện với người lạ/những người bạn không biết rõ trên mạng

Hành vi này có lành mạnh không?

Nhắn tin “chúc ngủ ngon” hoặc “chào buổi sáng” (có thể là hằng ngày) với người nào đó bạn quan tâm

Thích và chia sẻ lại mọi thứ mà bạn bè đăng trên mạng

Đăng nội dung lên mạng xã hội bằng tài khoản của bạn bè (sử dụng tên của họ)

Gắn thẻ bạn bè trong ảnh một bữa tiệc

Lan truyền tin đồn thất thiệt về người bạn cùng trường lên mạng xã hội

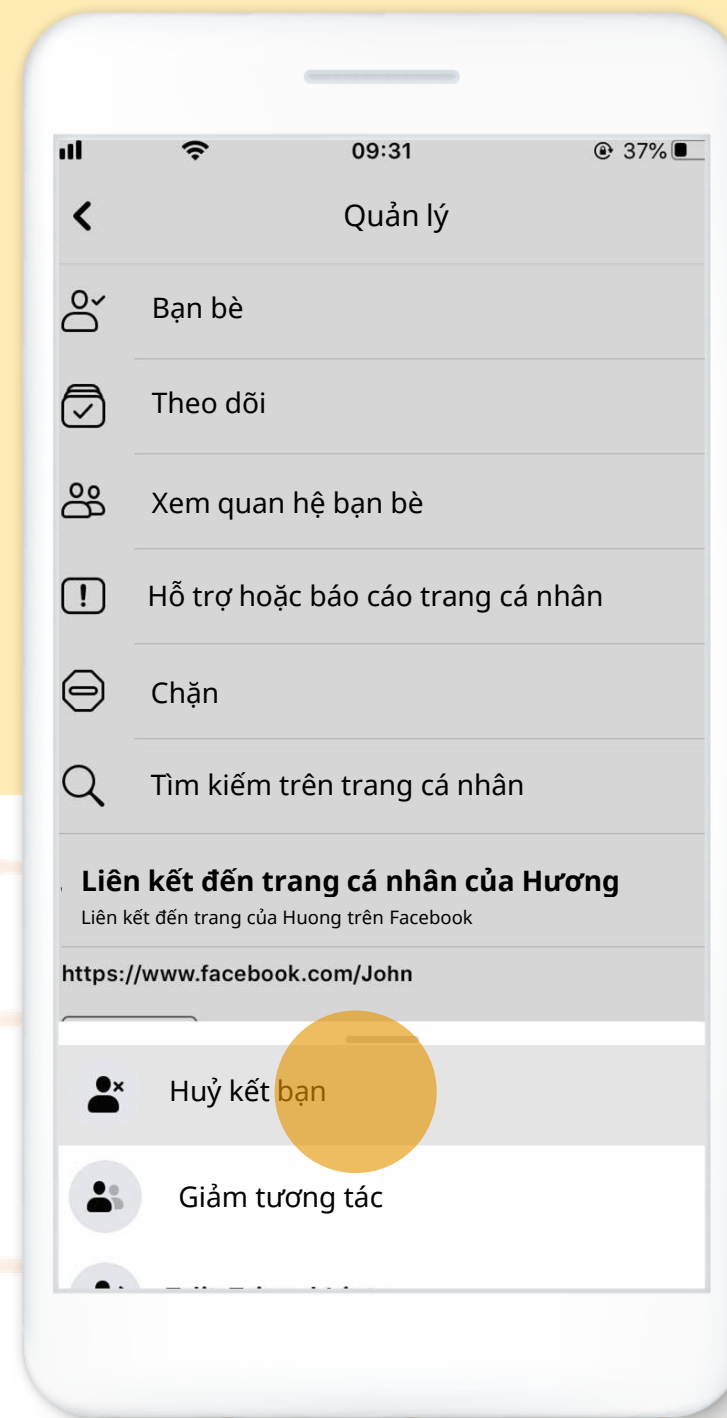
Đăng đoạn trích từ cuộc trò chuyện riêng tư mà không xin phép

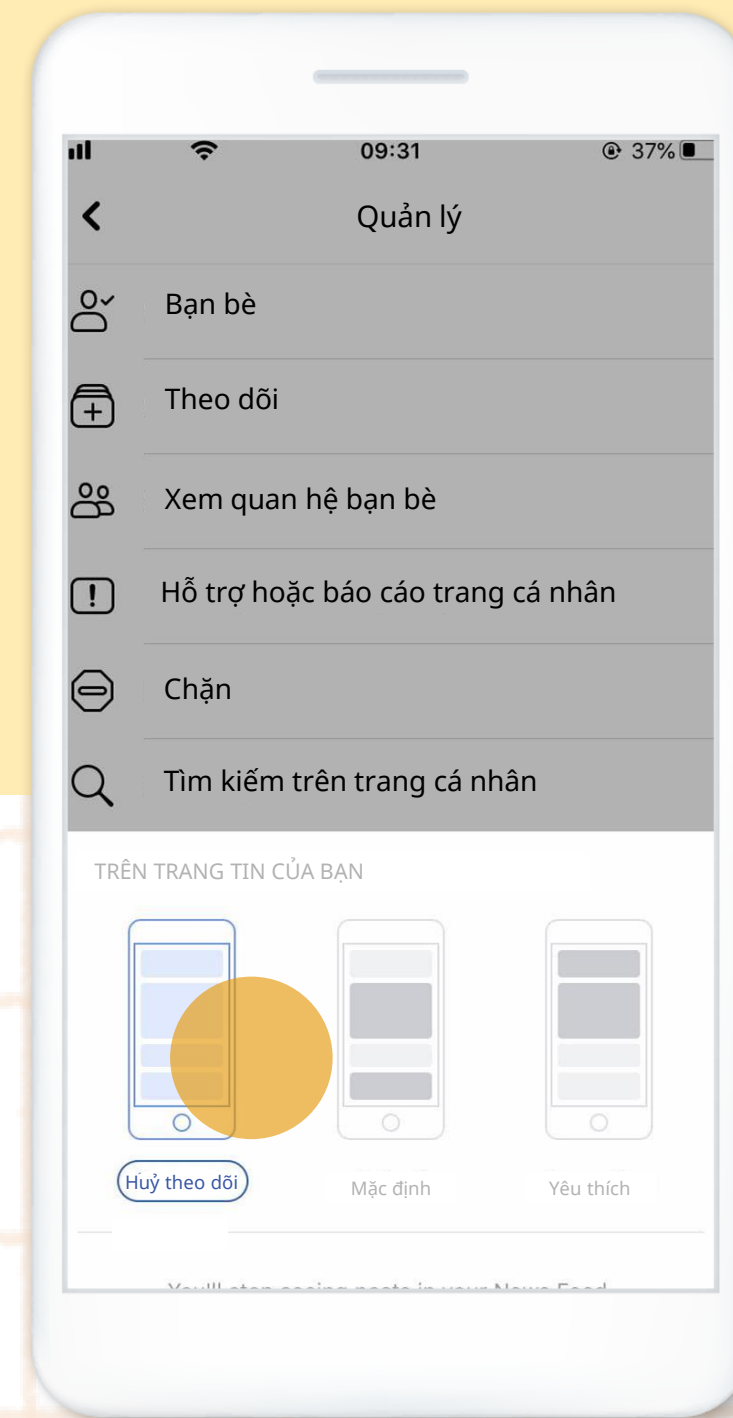
Bạn có thể làm gì để khuyến khích các bạn khác trở thành người bệnh vực nếu họ chứng kiến hành vi không lành mạnh trong các mối quan hệ?

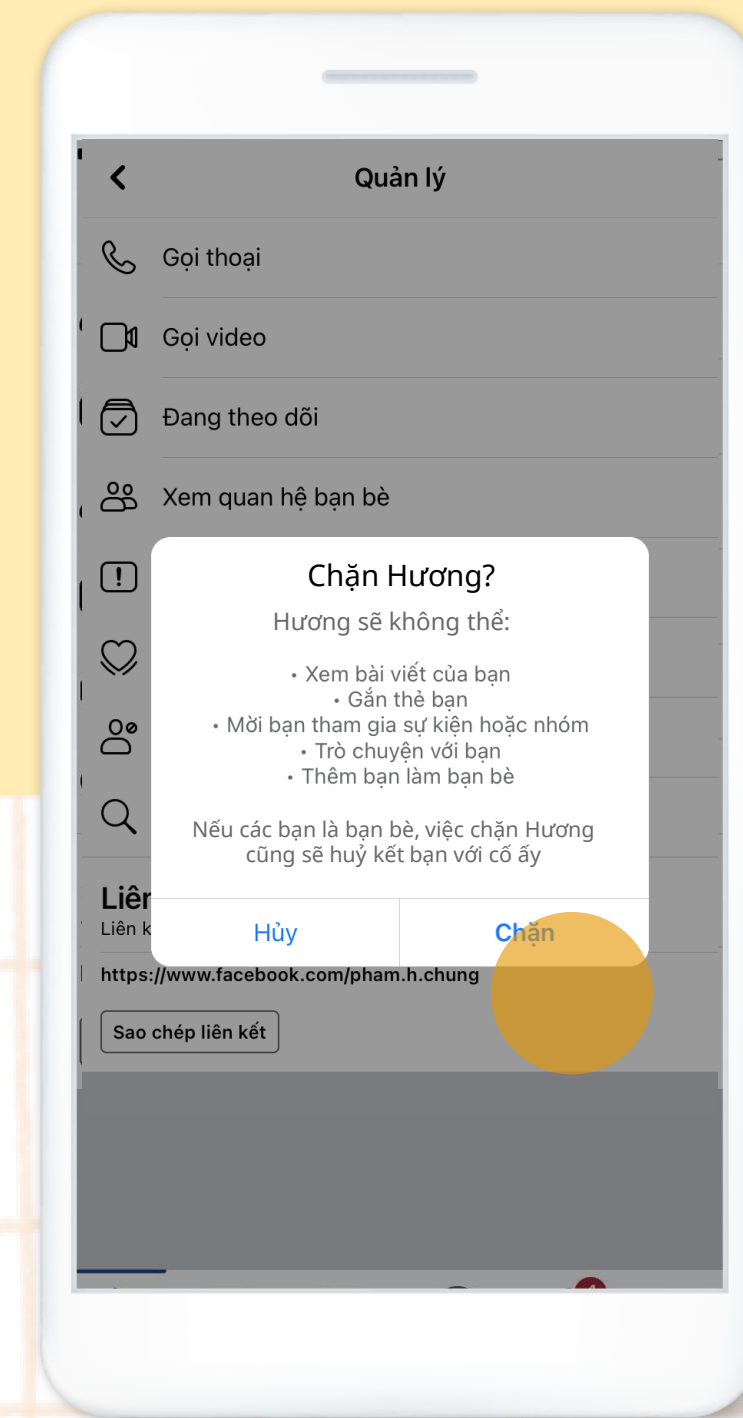
HÃY TRỞ THÀNH
Người bên vực

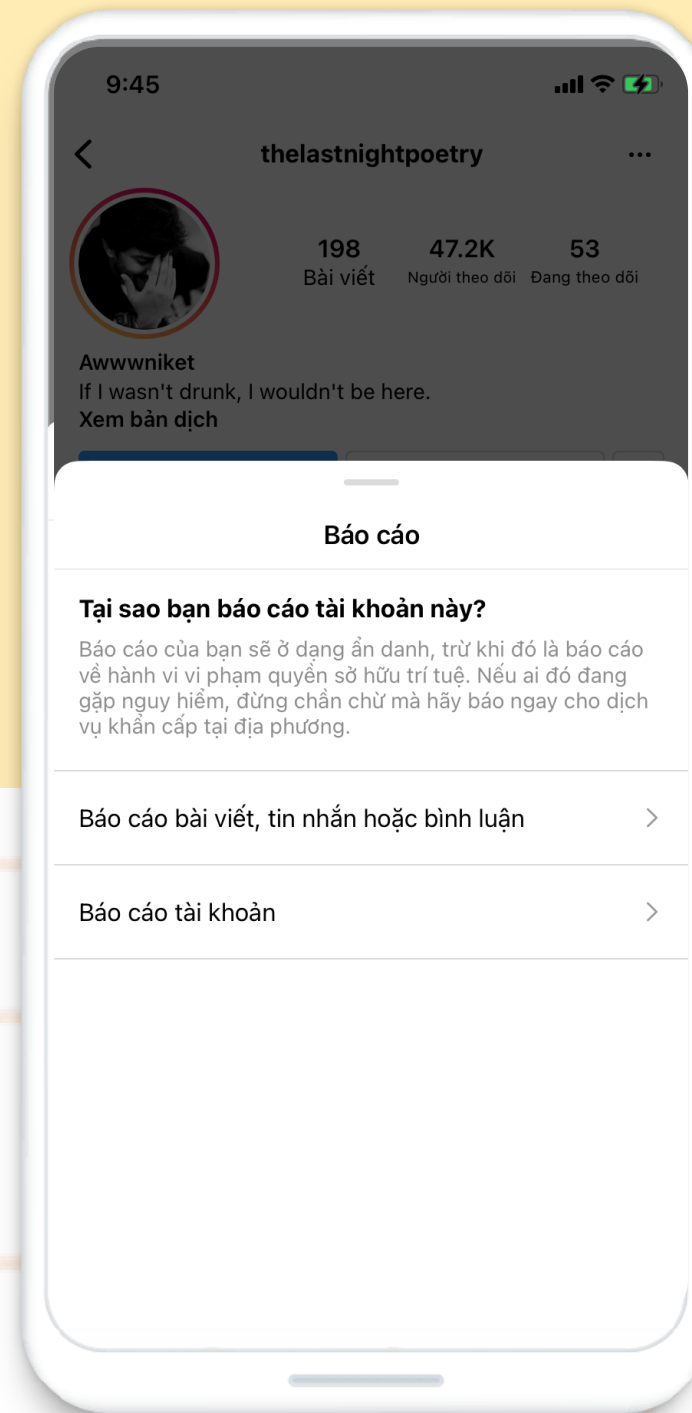
Huỷ kết bạn

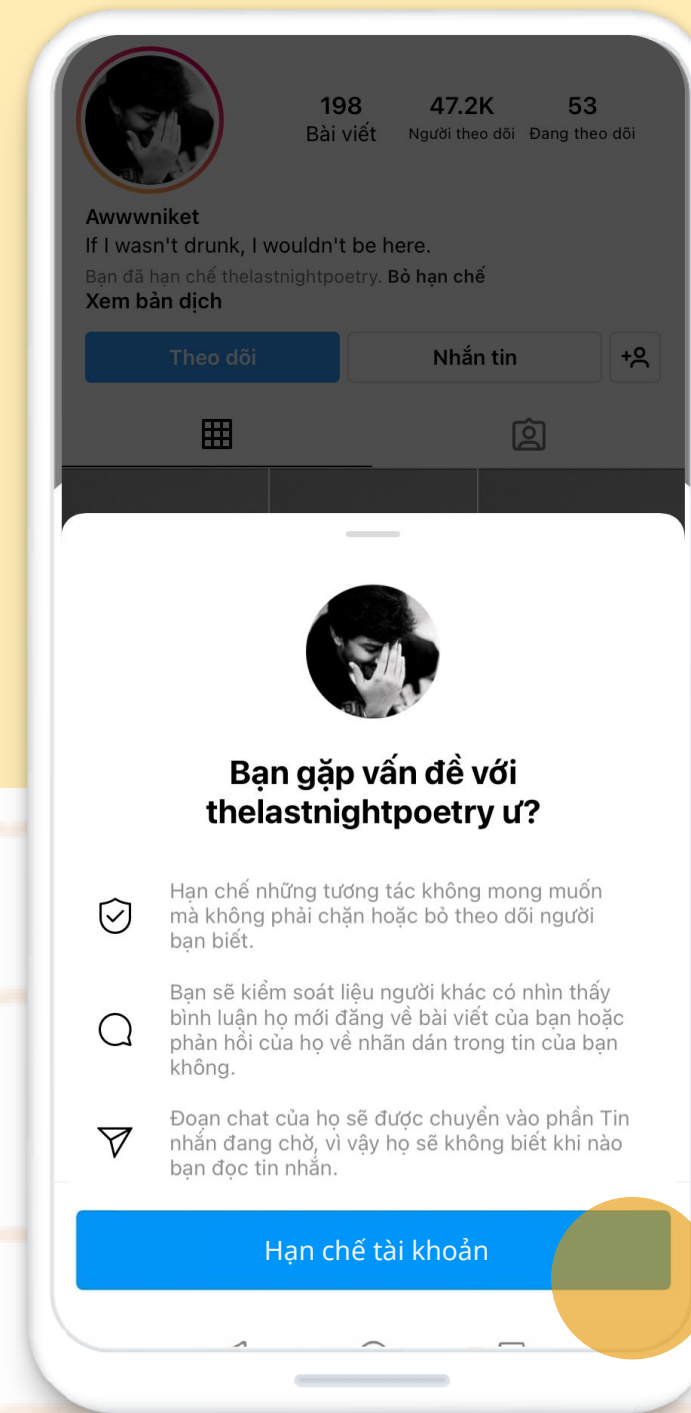
Huỷ theo dõi

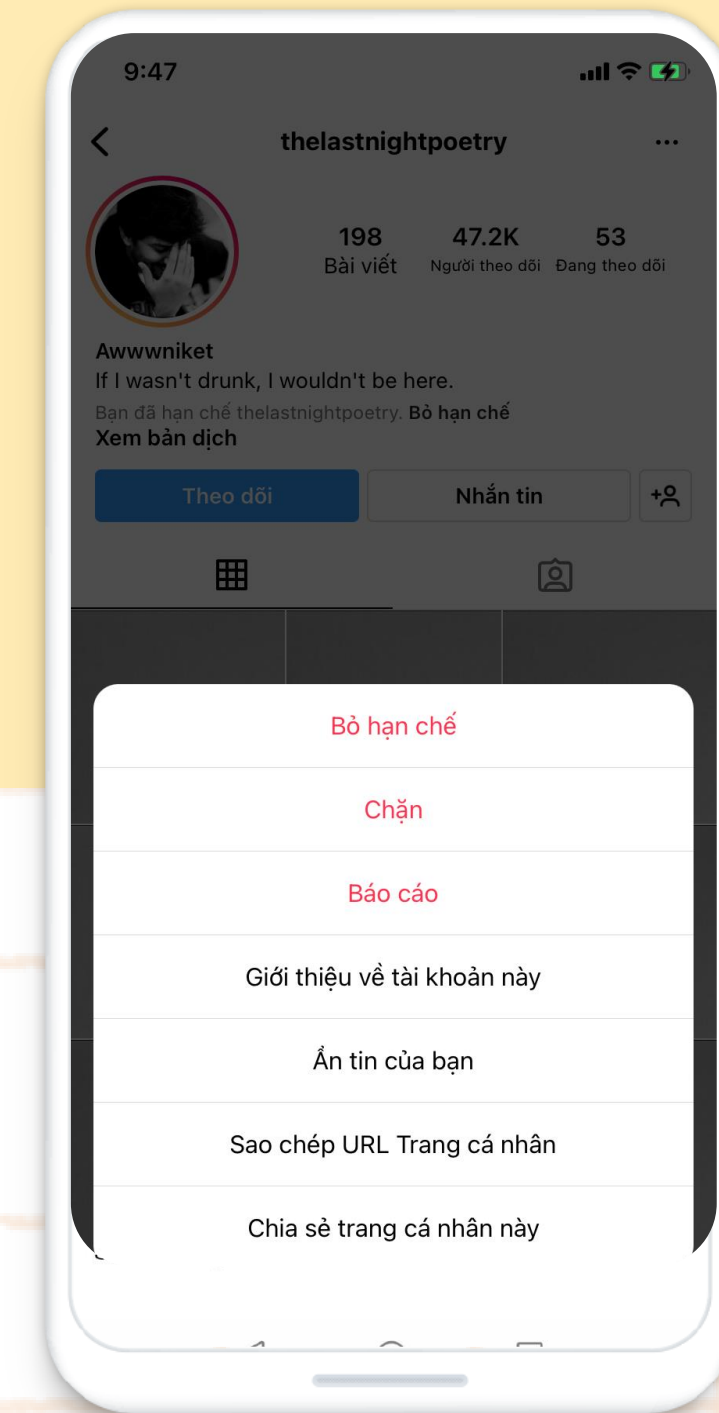
Chặn

Báo cáo

Hạn chế

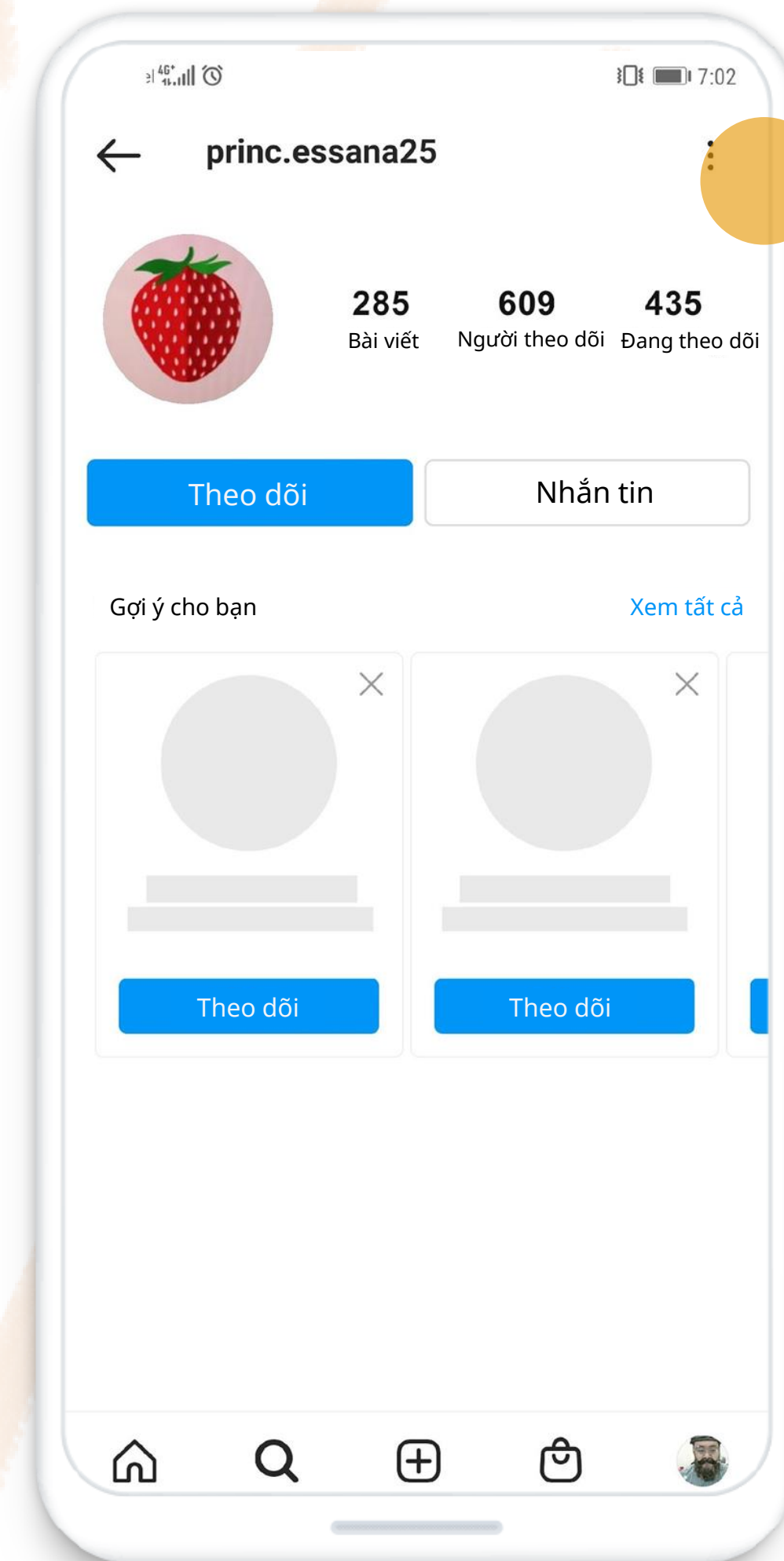

Chặn

Rời nhóm

Chặn

Báo cáo

Hoạt động thực hành

Tình huống

Xây dựng câu chuyện hoặc kể lại về một mối quan hệ (VD: giữa anh chị em hoặc giữa bạn bè ở trường) và cách mạng xã hội tác động lên mối quan hệ đó, trả lời các câu hỏi sau:

- **Mạng xã hội đóng vai trò như thế nào trong việc duy trì mối quan hệ đó?**
- **Họ đã bao giờ hiểu lầm hoặc giận dữ nhau vì mạng xã hội hay chưa?**
- **Đã có ai khiến ai buồn vì những chia sẻ trên mạng xã hội hay chưa?**
- **Nếu là bạn, bạn sẽ xử lý tình huống đó như thế nào?**

Hoạt động vận dụng

Dành thời gian xem xét lại mọi mối quan hệ của bạn trên môi trường mạng, sau đó áp dụng kiến thức về các công cụ trực tuyến đã học như Huỷ kết bạn, Huỷ theo dõi, Chặn, Báo cáo và Rời nhóm để có cách xử lý tình huống phù hợp nếu đó là một mối quan hệ không lành mạnh.

Các bước xác thực thông tin

Nguồn: Tài nguyên học tập này được lưu trữ bởi Meta và hiện tại bao gồm các nguồn tài liệu được rút ra từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông, thuộc Trung tâm Internet & Xã hội Berkman Klein của Đại học Harvard theo giấy phép Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Tài nguyên này có thể được sử dụng, kể cả sao chép và tạo ra các tác phẩm tái sinh với mục đích thương mại hoặc phi thương mại với điều kiện cần dẫn nguồn từ Nhóm Thanh niên và Truyền thông và tuân thủ theo các điều khoản khác của giấy phép, và chia sẻ bất kỳ tác phẩm nào khác theo các điều khoản tương tự.

**Bạn tiếp nhận tin tức theo
cách nào?**

Cá sấu lớn nổi đầu trên sông ở Tam Giang (Cà Mau), chính quyền địa phương thông báo đến người dân cần phải cảnh giác!!!

Bạn đã từng chia sẻ tin tức lên mạng xã hội chưa?

Xác thực là gì?

Xác thực là quá trình mà một cơ quan truyền thông hoặc một cá nhân thu thập bằng chứng và đánh giá để điều tra xem thông tin có chính xác hay không.

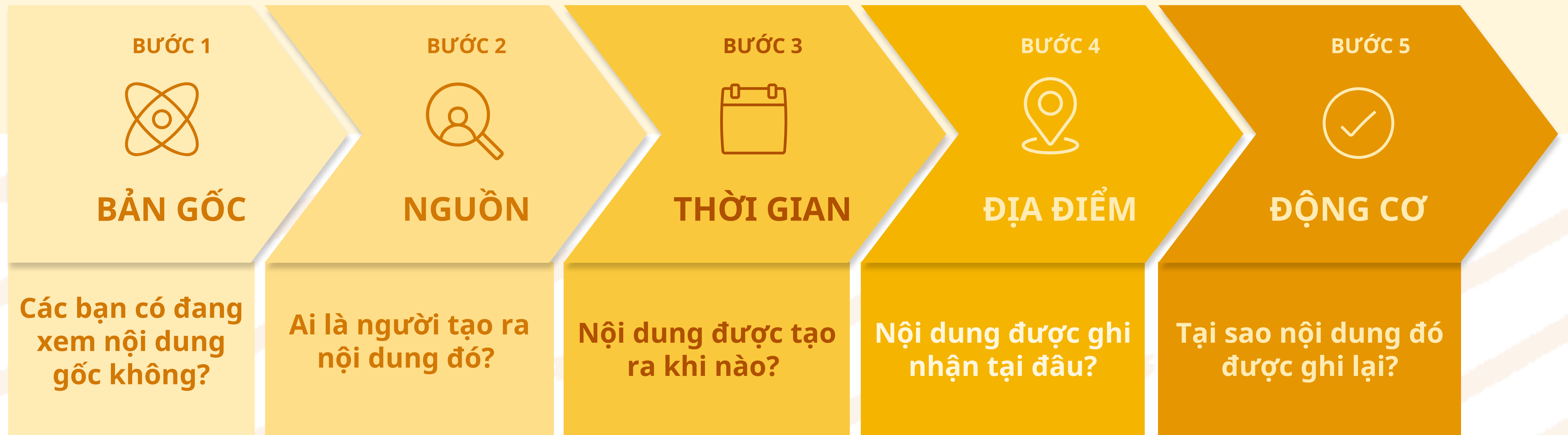
**Người xác thực
thông tin là gì?**

Các bước xác thực thông tin

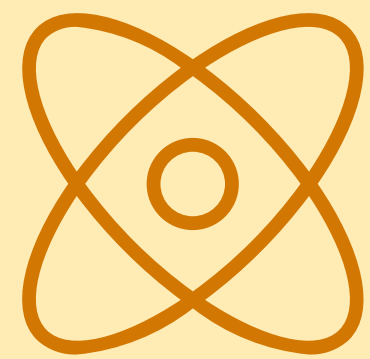

Các bước xác thực thông tin

Các bước xác thực thông tin

BƯỚC 1

BẢN GỐC

**Bạn có đang xem
nội dung gốc không?**

Các bước xác thực thông tin

BƯỚC 2

NGUỒN

Ai là người tạo ra nội dung đó?

Các bước xác thực thông tin

BƯỚC 3

THỜI GIAN

**Nội dung được
tạo ra khi nào?**

Các bước xác thực thông tin

BƯỚC 4

ĐỊA ĐIỂM

Nội dung được ghi nhận tại đâu?

Các bước xác thực thông tin

BƯỚC 5

ĐỘNG CƠ

**Tại sao nội dung đó
được ghi lại?**

Facebook nhận dạng tin tức sai lệch bằng cách nào?

Cách báo cáo tin tức giả trên Facebook

- ▶ Nhấp vào tùy chọn xuống ở góc trên cùng bên phải của bài đăng - một mũi tên hoặc ba dấu chấm.
- ▶ Chọn tùy chọn “Tìm Hỗ trợ hoặc Báo cáo Bài đăng”.
- ▶ Nhấp vào “Thông tin sai sự thật”.

Giảm sự lan truyền của thông tin sai sự thật

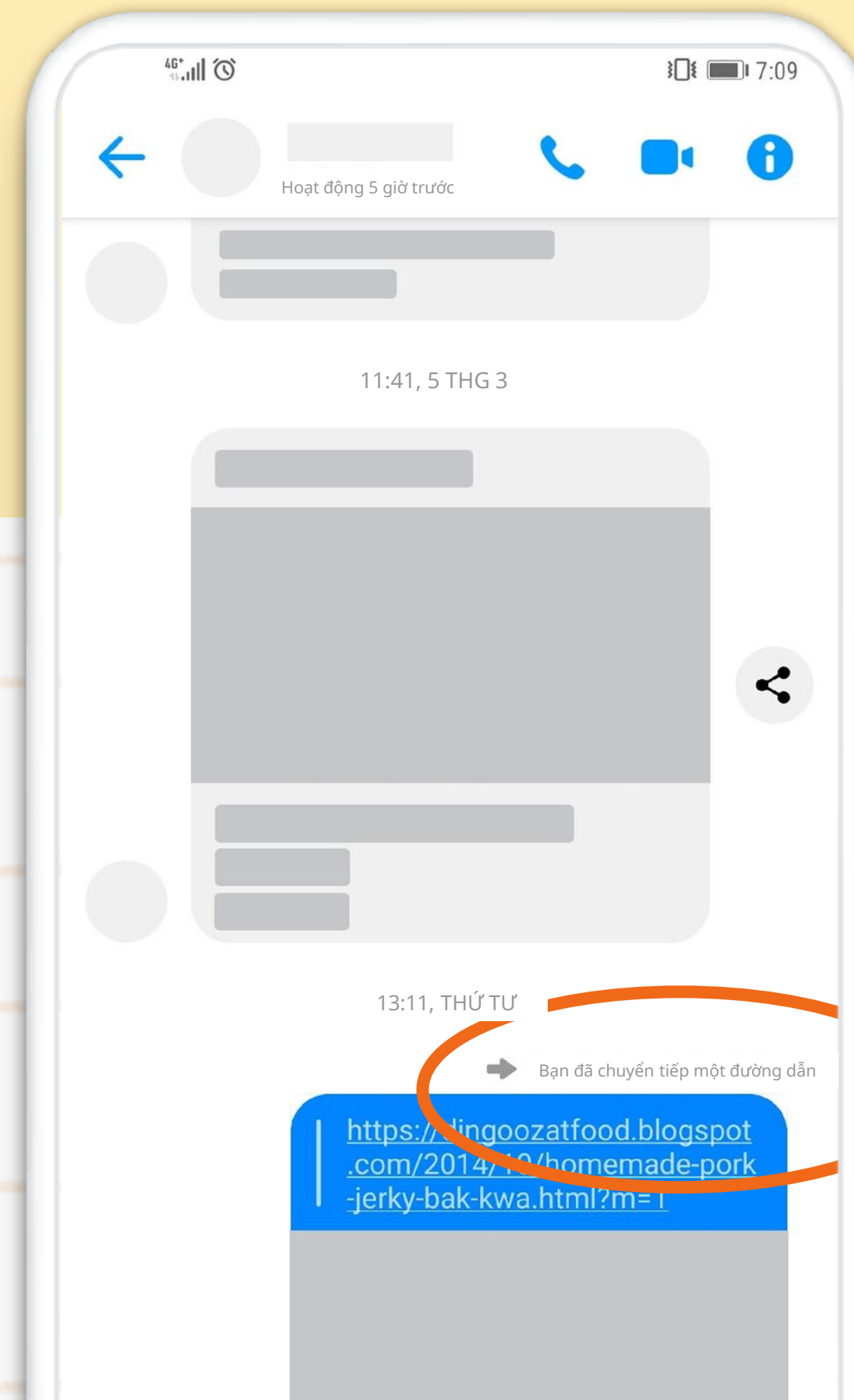
Xác định các thông tin sai sự thật

Xem xét kỹ nội dung câu chuyện

Giảm sự hiển thị của thông tin sai lệch trên bản tin

Có hành động hạn chế người dùng tái phạm

Cách nhận biết liệu tin nhắn có được chuyển tiếp hay không

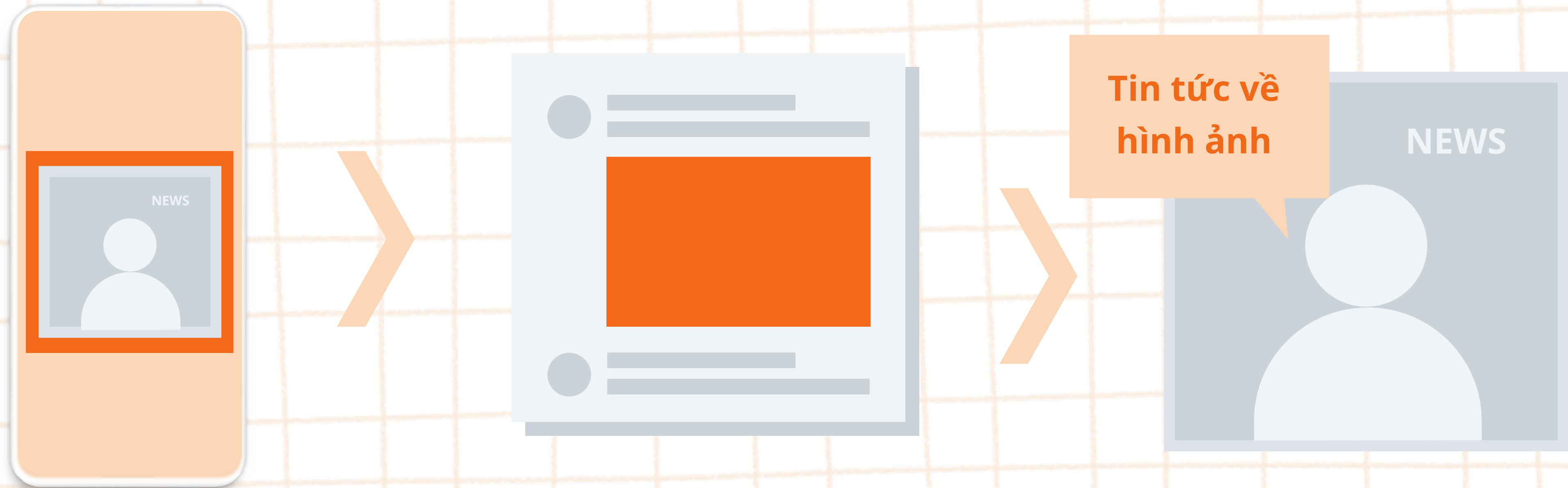

Bản sao

Là những phần nội dung được sao chép từ một bản gốc và đôi khi được chuyển từ nền tảng này sang nền tảng khác

Nó cũng được gọi là bản sao hoặc phiên bản của văn bản truyền thông

Bằng cách nào nhà báo có thể nhận ra các bạn là người chụp bức ảnh gốc?

Điều gì xảy ra nếu bài đăng của người bạn đó trở nên nổi tiếng và 50 người khác chia sẻ lại bài đăng đó?

Làm cách nào các nhà báo tìm ra người chụp bức ảnh gốc?

Manh mối nhận biết

Chất lượng hình ảnh hoặc video thấp

Tệp có kích thước nhỏ

Người chia sẻ nội dung

Nguồn hình ảnh và video

Kiểm tra nội dung chính

 Hoạt động

**Bạn có thể
xác minh
những hình
ảnh này
không?**

Hình ảnh từ một fanpage có tên Quảng Nam - Đà Nẵng đăng tải một tấm ảnh một hộp cơm thịt chuột được cho là của các em học sinh vùng cao tại huyện Nam Giang, tỉnh Quảng Nam.

Hoạt động vận dụng

Thảo luận về các tình huống, áp dụng các kiến thức đã được học

Minh và Trang cùng đăng tải lên mạng xã hội những video quay phong cảnh rất đẹp. Cả hai đều nhận mình là người đã quay các video đấy. Theo bạn, làm thế nào để xác thực được ai là người chủ sở hữu của các video?

Minh rất yêu thích ca nhạc, bạn ấy thường xuyên đăng Tin (Story) trên Facebook và Instagram những bức ảnh chụp cùng các ca sĩ nổi tiếng. Tuy nhiên gần đây, An nói rằng một số bức ảnh mà Minh chụp cùng các ca sĩ nổi tiếng là ảnh ghép. Mặc dù Minh luôn khẳng định rằng các bức ảnh đều là ảnh thật. Có cách nào để xác định xem An đúng hay Minh đúng?

HỌC PHẦN 4

TƯ DUY THỜI ĐẠI SỐ

Tương tác số

∞ Meta

Tư duy thời đại số